
4. évfolyam, 1. szám. 2012. év, szeptember, október hónap
Az újság tervezett megjelenése: 2 havonta

Suli-morzsa

Borsodbóta

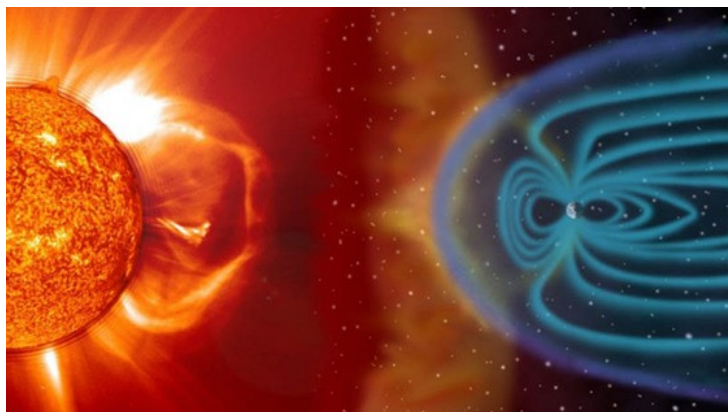

Tartalom

Tudományos cikk	2. oldal
Iskolai hírek	3. oldal
Interjú nevelőinkkel	4. oldal
Ünnepeink	5. oldal
Ötlettár	6. oldal
Kérdezz - felelek	7. oldal
Kifestő	8. oldal
Rejtvény	9. oldal
Viccek	10. oldal

Szerkesztők: a kommunikáció szakkörös tanulók

Tudományos cikk

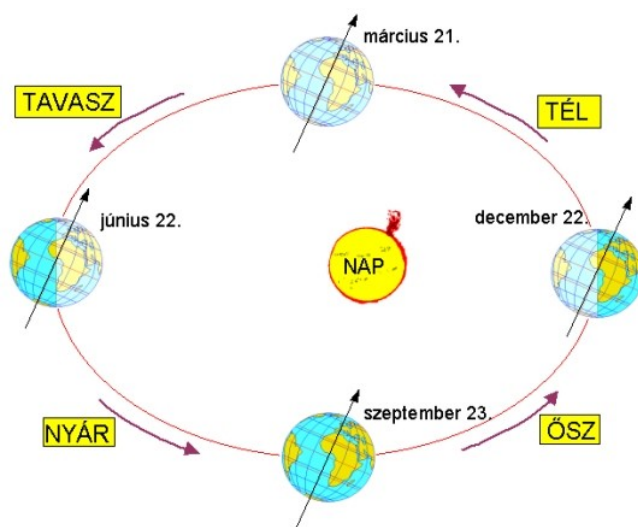

Napkitörések. A kitörés oka a [napkorona mágneses térkonfigurációjának](#) instabilitása vagy egyensúlyvesztése, melynek következtében a térszerkezet hirtelen megváltozik, jelentős energia szabadul fel, és a kiegyensúlyozatlan mágneses erők hatására a korona anyagának egy része kidobódik. A napkitöréseknek komoly földi hatásai vannak. A közvetlen hatások a következők.

Erős flerek idején jelentősen megnő a földi felsőlégkörben és bolygónk kozmikus környezetében a nagyenergiájú sugárzások erőssége.

Ez elsősorban a [röntgen- és gammasugárzásra](#) vonatkozik, továbbá, ha a Föld a flerből kiinduló részecskenyaláb útjába esik, akkor a töltött részecskék (elsősorban [protonok](#)) áramára is. Ezek kárt okozhatnak egyes [műholdakban](#) és űrszondákban; a töltött részecskék továbbá [egészségi kockázati tényezőt](#) jelentenek pilóták és [űrhajósok](#) esetében. A flereket kísérő [rádiókitörések](#) megzavarhatják a rádiós kommunikációt és a [radarok](#) működését. Ha a Föld a kidobott anyag útjába esik, a földi [magnetoszférának](#) ütközve [mágneses vihart](#) okozhat. A vihar megzavarhatja a [navigációt](#), megbolondítva az [iránytűket](#). Emellett a mágneses tér gyors ingadozása erős [kóboráramokat](#) indukálhat az elektromos berendezésekben, ami olykor nagy területeket érintő [áram-kimaradásokhoz](#) vezethet.

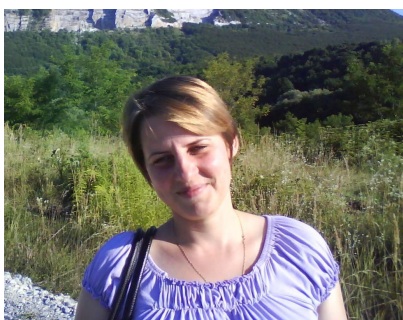
Az **évszakok váltakozásának** három oka van: egyik az, hogy a Föld kering a Nap körül, a másik, hogy forgástengelye ráhajlik a keringés síkjára, végül a harmadik, hogy tengelye az égboltnak mindig ugyanarra a pontjára, a Sarkcsillagra mutat. Emiatt a Földön egy év alatt változik a megvilágítás és a felmelegedés. Március 21-e az északi félgömbön a tavasz, a délin az őszi kezdete. Március 21-én a Nap az Egyenlítő felett tartózkodik. Az Egyenlítőn 90 fok magasan delel, sugarai erre a földfelszínre esnek merőlegesen. Az Egyenlítőtől északra és délre a napsugarak hajlásszöge egyre kisebb, a két sarkon a Föld felszínét éppen csak érintik. Március 21-én a Nap az északi és a déli félgömböt egyenlő mértékben világítja meg. A nappal és az éjszaka az egész Földön egyenlő hosszú: 12-12 óra. Az északi félgömbön tavaszi, a déli félgömbön őszi napéj-egyenlőség van.

A villámlás. A villám elektromos gázkiszülés, amely a felhők között, vagy a [talaj](#) és [felhők](#) között jön létre. Többnyire vonalas szerkezetű, de van felületi villám is, amely a felhők felületén keletkezik. Ritkább jelenség a [gömbvillám](#). A villám keletkezése a felhők vízcseppjeinek, jégkristályainak sűrűsödésére, szétterjedésére vezethető vissza. A tulajdonképpeni villámot elővillám vezet be, amely több lépésben [ionizálja a levegőt](#), és így egyre nagyobb szakaszát vezetővé teszi. Eközben a földfelületről (vagy az ellentétes előjelű elektromossággal feltöltött felhő felől), főként a kiemelkedő részekből megindul az ellentétes előjelű elektromosság áramlása a felhő felé. Ugyanazon az ionizált légcatornán több villám is áthaladhat. A kiszülésben szállított [töltésmennyiség](#) mindössze 1-2 C, de az igen rövid kiszülési időtartam miatt 30-40 000 [amperes áramerősség](#) lép fel. A villám sebessége igen nagy, 180 km/s.

Készítette: Horváth Zsuzsanna

INTERJÚ

- **Kedves Tanárnő! Egy rövid interjút szeretnénk készíteni Önnel. Kérem, mondjam magáról pár szót az iskolaújság olvasóinak!**

- A nevem Dulikné Szakál Mandy. 1976-ban születtem Meissenben, Németországban. A családommal 30 éve jöttünk Magyarországra. Itt jártam iskolába, itt végeztem el a főiskolát. 14 éve vagyok pedagógus. Szeretem a munkámat, bár nem mindig könnyű feladat.

- **Mondana nekünk valamit a családjáról és a szabadidejéről?**

- A férjemmel és a kislánnyal, Ózdon lakunk. A kislányom, Vivien 7 éves, most másodikos. Iskolaotthonos osztályba jár, délután négy

óraig van az iskolába, így nem sok szabadidőnk marad hétköznap. Hétfvégén szívesen járunk kirándulni.

- **Hogyan érzi magát ebben az iskolában? Mit gondol az intézmény dolgozóiról és az idejárom gyerekekről?**

- Ebben a tanévben kezdtem Borsodbótán tanítani, még nem igazán ismerek itt senkit, de az eddig tapasztaltak alapján

elmondhatom, hogy a kollégák nagyon segítőkészek. Ők is és a gyerekek is nagyon kedvesen fogadtak.

- **Vannak tervei a jövőre nézve?**

- Nagyon szeretnék a következő tanévben is itt tanítani.

- **Köszönjük szépen, hogy időt szakított ránk.**

- Én köszönöm!

- **Kedves Diáktársam! Egy rövid interjút szeretnénk készíteni Veled. Kérlek, mondj magadról pár szót az iskolaújság olvasóinak!**

- Szipola Annának hívnak. 1998-ban születtem. A Borsodbótai Általános Iskola 8. osztályába járok. Borsodbótán lakom a szüleimmel és testvéremmel.

- **Mondj nekünk valamit a családról és a szabadidőd eltöltéséről!**

- Szerencsére a szüleim nagyon segítőkészek, mindenben támogatnak. Van egy

öcsém, őt Gábornak hívják. A nagyszüleim nem messze laknak tőlünk, így ők is sok mindenben segítenek. Van egy kutyusom és három cicám. Szabadidőmben hetente egyszer néptánra járok Ózdra és emellett heti egy alkalommal úszok. A tv-ben nagyon szeretem az FC Barcelona meccseit nézni, szeretem a Forma 1-et és az úszást.

- **Hogyan érzed magad ebben az iskolában? Mit gondolsz az intézmény dolgozóiról és az idejárom gyerekekről?**

- Nagyon szeretek ebbe az iskolába járni! Az osztálytársaimmal nagyon jó a kapcsolatunk. A tanárok nagyon kedvesek és megértőek.

- **Milyen terveid vannak a jövőre nézve az iskolánkkal és a továbbtanulással kapcsolatban?**

- Szeretnék minél jobban teljesíteni ebben az évben is. Sajnos azonban a tanév végén már nekünk kell elballagani. Továbbtanulni Ózdon a JAG-ban humán tagozaton szeretnék.

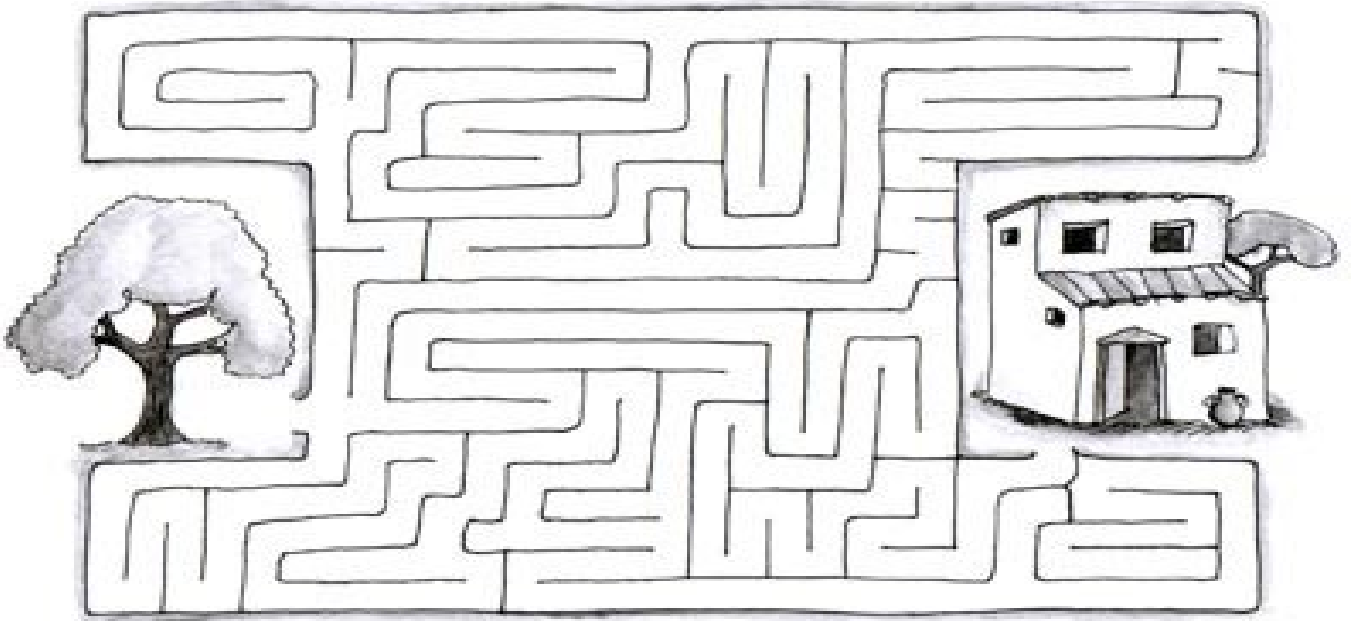
- **Köszönjük szépen, hogy időt szakítottál ránk.**

- Én köszönöm!

Készítette: Farkas Noémi

Rejtvény

Juss el a fától a házig!

Haladj a bástyával mezőről mezőre a sakkban ismert lépésszabálynak megfelelően, és húzd ki azt a két sort, amely egyik költőnk Üdvözlés című verséből származik: „S oly bús szívem, hogy még megöllek. / Nem ma, ne félj, ma üdvözöllek.” A megmaradt betűkből felülről lefele és balról jobbra haladva megtudhatod a költő nevét.

J	É	L	D	V	Ö	L	Ó
Z	F	J	Ü	Ö	Z	L	S
N	E	M	A	E	F	E	K
A	M	M		S	O	L	Y
K	N	E	Y	G	A	T	B
E	T	I	M	O	I	Z	Ú
L	G	E	É	H	V	S	S
L	Ö	M	G	M	E	L	A

Készítette: Koták Letícia

Iskolai hírek

2012. június: nyári tábor Szilvásváradon.

2012. augusztus: tánc-kurzus Borsodbótán.

2012. szeptember 3-án megkezdődött a 2012-13-

as tanév! Minden tanárnak és diáknak erőt és kitartást kívánunk!

2012. szeptember 6-án irodalmi vetélkedőt rendeztek a Borsodbótai Könyvtárban. A játékos versenyen a 7. és 8. osztályos tanulók vettek részt. Ózdról érkezett Fındura Judit, az Ózdi Városi Könyvtár gyermekrészlegének vezetője, aki a feladatsort összeállította.

2012. szeptember 15-én (szombaton) tanítási nap volt iskolánkban. Ennek oka az volt, hogy így a téli szünet hosszabb lesz 1 nappal! A délelőtt folyamán az alsó tagozatos diákok társasjátékozhattak. A felső tagozatos fiúknak focibajnokság, a lányoknak pedig kidobó játék volt a program. Mindenki nagyon jól érezte magát!

2012. szeptember 21-én kézműves napot és bábelőadást tartottunk iskolánkban. Soltészné Herczeg Mária bábművész és pedagógus Boldváról érkezett iskolánkba. A délelőtt folyamán a felső tagozatosoknak megtanította, hogy hogyan lehet természetes alapanyagokból különböző állatfigurákat készíteni. Azután szórakoztató bábelőadást tartott az alsó tagozatos és óvodás gyermekeknek.

2012. szeptember 27-én Debrecenből érkeztek iskolánkba a TIGÁZ szakemberei, akik energia-takarékossággal kapcsolatos filmet vetítettek és megmutattak nekünk egy interaktív játékot, valamint iskolánkban ajándékoztak pár doboz társasjátékot! Köszönjük! Szintén ugyanezen a napon a 7. és 8. osztályos tanulók önkéntes munkát végeztek az iskola és a Közösségi Ház területén.

A hátrányos helyzetű 7. és 8. osztályos tanulóknak ebben az évben is megpályázzuk az Útravaló-MACIKA ösztöndíjprogram „Út a középiskolába” című alprogramját. A nyertes tanulók havonta ösztöndíjban részesülhetnek. A pályázat eredményét november elején hozzák nyilvánosságra.

2012. október 19-én iskolánk 7. és 8. osztályos tanulói október 23-i ünnepi műsort tartottak. A felkészítő tanár Bárdos Károlyné volt.

Készítette: Szipola Anna

KIFESTŐ

Ünneppek

Augusztus 20. I. (Szent) István király – születési nevén **Vajk** (Esztergom, 970-980 – 1038. augusztus 15.) az első magyar király. Uralkodása alatt a magyar törzsek szövetségéből kialakult fejedelemséget egységes, keresztény magyar királysággá alakította át. Ez 1028-tól az egész Kárpát-medencére kiterjedt. Az általa meghirdetett új politikai irányvonalnak elengszegülő törzseket fegyverrel vagy békés úton behódoltatta, a lázadásokat leverte. Az ezeréves magyar törvénytár az általa alkotott törvényekkel kezdődik. Az államszervezet kiépítésével párhuzamosan megszervezte a magyar keresztény egyházat, ezért ő és utódai viselhették az apostoli király címet. Magyarországon minden év augusztus 20-án I. István király szentté avatásának napját ünnepeljük.

Október 6. 1849. augusztus 13-án Világosnál a magyarok az orosz csapatok előtt letették a fegyvert. A tábornokok úgy hitték, hogy az oroszok megvédelmezzék őket a vérszomjas Haynautól, de csalódnuk kellett. Augusztus 22-én az oroszok elvették fegyvereiket, majd másnap átadták őket az osztrákoknak. Augusztus 25-én érkeztek Aradra, s még aznap megkezdődtek a kihallgatások. Mindegyikük két kihallgatáson vett részt, s ezt követően lehetőségük nyílt írásban utólagos beadványt intézni a hadbírósnak.

Az aradi foglyok még reménykedtek, október 4-e, az uralkodó névnapja, lehet, hogy amnesztiát hirdet. De minden remény szertefoszlott ezen a napon, mert amnesztia helyett Haynau végzése érkezett meg; az ítélet halál volt. A kivégzést követően az elítélteket elrettentésül közszemlére tették ki, majd este az agyonlötötteket a sáncárokban, a felakasztottakat a vesztőhelyen temették el.

Október 23. Azon a délután a Belügyminiszter végre engedélyezte azt a korábban betiltott felvonulást, amit az egyetemisták terveztek. A Bem térre akartak vonulni, hogy megkoszorúzzák Bem József szobrát. Ezt a tüntetést részben a Petőfi kör és az Írószövetség tervezte abban a reményben, hogy a sztálinista vezetés elfogadja a javaslatukat néhány változtatással kapcsolatban. A fiatalok a Műegyetemtől indultak, s az emberek végezve az irodákban és más munkahelyeken, látva az egyetemisták csapatát, sorra csatlakoztak hozzájuk. Mire a Bem térre értek, már több tízezer ember kovácsolódott össze. Feltűntek azok a zászlók, amiknek a közepéből kivágták a Rákosi címet, később ez is lett a forradalom jelképe. Majd a tömeg elindult a Parlament elé, át a Margit hídon és már sötét volt, mire a Kossuth térre értek.

Nagy Imrét szinte erőszakkal cipelték a Parlamenthez, hogy csitítsa le az embereket, mondja meg nekik, hogy teljesíteni fogják a követeléseiket.

Október 23 és 28 között a forradalom az egész országban győzelmet aratott. Bebizonyosodott, hogy az alapjaiban rothadt, mindenki által utált rendszert, néhányezer bátor, elszánt forradalmár meg tudja dönteni. Ez csak azért volt lehetséges, mert az ország lakosságának elsőprő többsége egyetértett a "felkelők" követeléseivel és erkölcsileg, majd napról-napra növekvő mértékben fizikailag is támogatta a rendszer megdöntéséért folyó harcot.

Mindenszentek. A Mindenszentek a katolikus és ortodox keresztény egyház ünnepe. A katolikus egyház november 1-jén, az ortodoxia pedig egy héttel később tartja. Az ünnep, és az azt követő halottak napja - egyházi jellegén túl- fokozatosan általános népi megemlékezéssé is vált. Ilyenkor mindenki kilátogat a temetőbe, meglátogatja elhunyt hozzátartozóit. Megtelnek a sírok őszirózsával, krizantémmal, az elmúlás jelképes virágaival. Az emberek gyertyát gyújtanak, és elveszített szeretteikre emlékeznek.

Készítette: Váradi Andrea

Kérdezz! – Felelek!

Intézményünkben hagyománnyá vált, hogy minden iskolánkban tanító nevelővel vagy a községben dolgozó ismert személlyel interjút készítünk. A felnőttek mellett diákjainkat is megkérdezzük. A „Kérdezz-felelek” oldal izgalmas kérdésekkel tárja eléink riportalanyaink kedvenceit. A tanév első két megkérdezettje, akiknek 35-35 kérdést teszünk fel: Balogh Lászlóné Mészáros Mária könyvtáros és Farkas Noémi diák. Nézzük a válaszokat!

	Kérdések	Tanárnő válaszai	Diáktársunk válaszai
1	Teljes neve:	Balogh Lászlóné Mészáros Mária	Farkas Noémi
2	Születési hely, idő:	Ózd, 1951. 05. 05.	Ózd, 1998. 07. 24.
3	Csillagjegy:	Bika	Oroszlán
4	Kedvenc zenei irányzat:	Beat, rock	Rock
5	Kedvenc énekes/énekesnő:	Varga Miklós	Hayley Williams
6	Kedvenc sport:	Kerékpározás	Futás
7	Kedvenc színész/színésznő:	Vin Diesel	Kis Ramóna
8	Kedvenc állat:	Macska	Kutya
9	Kedvenc film vagy sorozat:	Riddick	Barátok közt
10	Kedvenc könyv:	Pál Zoltán: ARVISURA	Harry Potter: A halál ereklyéi
11	Kedvenc ország és város:	Magyarország, Esztergom	Magyarország, Eger
12	Kedvenc idegen nyelv:	Angol	Német
13	Első szerelem:	1965	Még nem volt
14	Első csók:	1965	-
15	Legnagyobb csalódás:	1967	Nem volt még
16	Legnagyobb öröm:	1972. a fiam születése	Testvérem születése
17	Legjobb tulajdonság:	Más emberek ítélik meg	Másoktól kell megkérdezni
18	Kevésbé jó tulajdonság:	Sok minden idegesít	Másoktól kell megkérdezni
19	Félelem:	A háborútól	Nem félek semmitől
20	Kedvenc ital:	Tea	Ásványvíz
21	Kedvenc étel:	Bográcsgulyás	Spagetti
22	Kedvenc növény vagy virág:	Muskátlí	Rózsa
23	Kedvenc szín:	Kék	Kék
24	Kedvenc kabala:	-	Nincs
25	Melyik korban élne szívesen?	I. u. 400-500-ig	Mostani
26	Amit másokban nem szeret:	Az irigység, fősvényesség	Nagyképűség
27	Szereti-e jelenlegi munkáját?	Igen	Nagyon
28	A legfontosabb, amit megtanult:	Minden ember egyenlő, független a bőr színétől	Nem lehet mindenkiben megbízni
29	Titok:	Az titok	-
30	Amit szégyell:	Az emberek nagyravágyósága	Nincs olyan
31	Férfi illetve nőideál:	Vin Diesel, Szepes Mária	-
32	Kedvenc használati eszköze:	Kerékpár	Laptop
33	Kikapcsolódás, hobby:	Olvasás	Séta
34	Kitűzött cél:	Már ilyen nincs	Felvegyenek középiskolába, ahova szeretnék menni
35	Három kívánság:	Az unokáim és a fiam boldogok legyenek	Egészség, boldogság, szeretet

Készítette: Kulcsár Adrienn

Ötlettár

Recept

- Tészta:
- 30 dkg darált háztartási keksz
- 10 dkg porcukor
- 2 evőkanál hagyományos kakaópor
- 1-2 evőkanál rum
- annyi tej, amennyivel könnyen formálható masszát kapsz
- Kókuszöltelékhez:
- 10 dkg kókuszreszelék (1-2 evőkanállal félreteszünk belőle a tekercs külsejére)
- 10 dkg vaj
- 15 dkg porcukor
- 1 vaníliás cukor

1. Jól összedolgozzuk a kakaós „tészta”.
2. A töltelékhez valókát habosra kikeverjük.
3. Ezután egy darab folpackot vágunk le, kiterítjük az asztalra.
4. A tészta nyújtófával kb. 1 cm vastagra, szögletes formájúra nyújtjuk.
5. A fólia tészta nagyságú közepét meghintjük egyenletesen a félretett kókuszreszeléssel.
6. A tészta ráfektetjük a kókuszos fóliára.
7. A tészta egyenletesen rákenjük a kókuszöltelék.
8. A fólia segítségével szépen feltekerjük a kókusztekercset.

2012 Őszi divat

Lehet, hogy nem éppen a szíved csücske a szaggatott farmer, de egyre többet és többet látsz majd belőle. Ráadásul nemcsak nadrágból, hanem találkozhatsz szaggatott farmerdzsekivel, sortokkal is, amelyeket véletlenül se szakadt pólóval, hanem elegáns blúzzal vagy felsővel, csillogó ékszerekkel, brossokkal és csinos cipővel kombinálj!

Energikus színek - hordj vöröset!

Idén a hűvösebb szezon megérkezésével a bujaság is megérkezik.

Az őszi abszolút kedvenc színe - természetesen a megszokott föld-színek mellett - a mandarin, legfőképpen a vörös lesz, és ezek árnyalatai, beleértve a rózsaszínt is. A színkeveréssel csak óvatosan, ellentétes tónusú színek nem feltétlenül mutatnak jól hozzá, így inkább a sárgát, barnát, feketét elegyítsd a pirossal. A vörös mellett fontos szerepet tölts be az őszi trendekben még a kék, és a zöld is, és nagy visszatérőként az ezüst is.

Készítette: Csipkés Laura

Viccek

- Hogy tetszik az iskola? - kérdi anyuka a kisfiát az első tanítási napon

- Disznóság az egész! - fakad ki a gyerek.

- Mi csináljuk meg a feladatokat, mégis a tanító néni kap érte fizetést!

- Drágám, hol van a tea?

- Jaj, ti férfiak soha semmit nem tudtok megtalálni.

A tea a gyógyszeres fiókban van egy kakaós dobozban, amire az van ráírva, hogy só.

- Öreg székely átkiált a szomszédba:

- Hé, szomszéd! Disznót vágunk, aztán elkélne egy kis segítség!

- Mi kéne, kés?

- Nem, disznó!

- Pistike osztályfőnöke beírja az ellenőrzőjébe:

- "A gyerek büdös! Fürdetni kellene!"

- Pistike apukája visszaírja:

- "Ne szagolgassa! Tanítsa!"

A nővér kérdezi szülés után a kismamát:

- Asszonyom, beengedhetem az apukát?

- Isten ments! Mindjárt itt a férjem!

Elégedetlen vendég az étteremben:

- Pincér ez az étel ehetetlen! Hívja ide a szakácsot!

- Fölösleges, uram, ő sem tudja megenni.

Apuka felvilágítja a fiát.

- Tudod fiam, a télapó, meg a húsvéti nyuszi az én voltam.

- Tudom apu, a gólya meg a szomszéd bácsi!

A nyelvtan tanár kérdezi Mórlickát:

- Milyen időben vannak ezek a szavak: én fázok, te fázol, ő fázik?

Mórlicka felel: - Hideg időben.

Egy pap ül a repülőgépen.

- Atyám, egy kis konyakot? - kérdezi a légi utaskísérő.

- Milyen magasan vagyunk? - kérdezi a pap.

- Tízezer méterre a földtől.

- Akkor sajnos nem lehet.

- Miért nem?

- Mert túl közel vagyok a főnökömhöz.

Egy férfi bemegy a kocsmába.

- Kérek egy sört!

- Alkoholmentes jó lesz?

- Játékpénzt elfogad?

Két rendőr járőrözik. Az egyik megpillantja a társa anyósát.

- Az ott az anyósod? Mutass már be neki!

- Mire a másik kinyújtott középső ujjal:

- Hé, Mama! Ezt neked!

Egy rendőr bekerül egy tévés vetélkedőbe, és hogy ne égesse le a rendőrtársadalmat, megmondják neki hogy a megfejtés "pingvin" lesz, de azért megkérik, hogy előbb kérdezzen egy párat, hogy ne legyen feltűnő a család.

Bemegy a rendőr és kérdezi:

- Leülhetek?

- Igen.

- Rágyújthatok?

- Sajnos itt nem.

- Akkor pingvin.

Székely ember a feleségéhez:

- Asszony öltözz! Megyek a kocsmába!

Mire a felesége:

- Na fene! Csak nem akarsz engem is vinni magaddal?

A székely vigyorogva:

- Dehogy viszlek, csak kikapcsolom a fűtést!

